

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VII. Idem Abbati, & Conventui (a) Farsen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

in Ecclesia Alban. num. 37. De dieceſi Albanenſi nonnulla notavi in cap. 4. de tempor. ordin.

(c) *Jure communi.*] Ex c. omnes baſilica, cum aliis 16. queſt. 3.

(d) B.] Benediſti videlicet IX.

3. (e) *Dominicus Lavicanus.*] Aliqui legunt *Levitianum*, alii *Lucan*. alii tandem exiſtimant *Dominicum* cognomento *Levitanum* dictum fuiſſe, ut reſert *Hotienſis in preſenti*. Sed ut hæc verba, & illa ſequentia, ſunt *Episcopus Albanenſis*, intelligantur, ſciendum eſt, *Lavicanam* dieceſim eſſe in *Tuſculana* regione, & ejus *Eccleſiam unitam* fuiſſe *Tuſculanæ* dieceſi: unde licet legatur per annum 1026. *Dominicum Lavicanum* *Episcopum* fuiſſe, ut reſert *Ughellius tom. 1. Italiae ſacre, fol. 268.* tamen perit nomen *Lavicanæ* dieceſis; quia ea translata fuit in *Tuſulanam*, & ita poſtea *Episcopi Tuſculani* appellari cœperunt: unde cum iſte *Dominicus* ex *Episcopo Lavicano* poſtulatui fuiſſet in *Episcopum Albanenſem*, ideo in preſenti reſertur, ipſum fuiſſe *Episcopum Lavicanum*, & *Albanenſem*.

4. (f) *Ordinationem clericorum.*] *Regulares* enim debent recipere ſacros ordines ab eo *Episcopo*, in cujus dieceſi ſitum eſt monaſterium, cap. ſi quis. d. 58. quia miniſterium ipſum pro titulo habetur, cui addicitur ipſe clericus ordinandus. *Concil. Chalcedon. can. 8. bulla Leonis X. quæ incipit Dum intra*; & extat intra ſeſſionem 11. *Concil. Lateran. ſub ipſo celebrati, ibi: Ut nullatenus dormum Eccleſiæ, ſeu domibus, aut aliis eorum locis ab alio quàm à dieceſano Episcopo, vel ejus Vicario ſuper hoc cum debita reverentia requiſito, & abſque rationabili cauſa contradicente, vel in ea dieceſi abſente, ad dictos*

Ordines promovendi debeant. Et ita declaratum fuiſſe pro expoſitione *Concilii Trid. ſeſſ. 23. de reform. cap. 1.* reſertur à *Barboſa* hiſ verbis: *Gregorius XIII. ſtatuit, ut regulares ſuſcipiant ordines ſacros ab Episcopis in cujus dieceſi ſunt monaſteria, in quibus tunc degunt, vel diſiſſorias ab eis accipiant.* Probant *Hallerius de ſacris elect. c. 3. art. 8. §. 2. Henriquez lib. 10. ſumma, c. 23. n. 4.* Licet enim in aliis clericis ordinandis triplex *Episcopus* proprius detur, videlicet originis, beneficii, & domicilii, ut latè probavi in cap. 3. de tempor. ordin. tamen eiga regulares tantum *Episcopus domicilii* attenditur, non verò originis, aut beneficii. Non originis, quia cum per profeſſionem mortui ſeculo dicantur, ut probavi in cap. de regularibus, eorum origo amplius repetenda non eſt. Non etiam adest *Episcopus proprius* ratione beneficii, quia religioſi per ipſam profeſſionem redduntur incapaces cujuſcunque beneficii, ut probavi in c. quod Dei 5. de ſtat. monach. Quare *Episcopus proprius* ratione domicilii ille tantum dicitur, in cujus dieceſi monaſterii degunt. Inde etiam inferitur, quod cum canonici regulares capaces ſint beneficii ſecularis, ut probavi in d. c. quod Dei, inde ab *Episcopo*, in cujus dieceſi beneficium obtinent, ad ſacros ordines promovendi valent.

(g) *Mortuvariorum.*] De portione mortuvariorum, seu ex mortuariis *Episcopo* debita, egi in cap. officii, cap. final. de teſtam.

(h) *Et ex certa ſcientia.*] Unde non erat, cur quaeretur de juſtitia hujus conventionis, & an ſimoniacæ eſſet, nec-ne, cum per *Romanum Pontificem* ex certa ſcientia confirmata eſſet, ut jam notavi in cap. final. de pãtis, ubi textum hunc expoſuimus.

CAPUT VII.

Idem Abbati, & Conventui (a) Farſen.

Cum venerabilis f. n. I. (b) *Sabin. Episcopus* coram dil. fil. noſtris R. tit. *Sanctæ Anaſtaſiæ* preſbytero, & P. *ſanctæ Lucie* ad *Septem Sol.* *Diacon. Cardinalibus*, quos ſibi, & R. *procuratori* veſtro conſeſſimus *auditores*, *Eccleſiam ſancti Angeli de Cantia* cum ſuis pertinentiis, & poſſeſſionibus petiſſet, aſſerens ad ſe eandem, tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus pertinere, allegavit ante omnia jus commune: quia cum eadem *Eccleſia* conſtituta ſit in dieceſ. *Sabin.* ut dicebat, ſub ipſius debebat conſiſtere poteſtate, juxta canonicas ſanctiones. *Et infra*: In temporalibus quoque ad te dictam *Eccleſiam* pertinere idem *Episcopus* nitebatur oſtendere per publicum inſtrumentum, in quo continetur expreſſè, *Joan. Sabin. Episcopum Hugoni Farſen. Abbati, & duabus perſonis* poſt ipſum, *Govaldo & Panavello* cum ſuis pertinentiis j. dictam *Eccleſiam* locaviſſe pro annua 1 v. tol. *Papienſ. penſione*, in aſſumptione *B. Mariæ* perſolvenda. Sed pars veſtra propoſuit, inſtrumento prædicto nullam fidem penitus adhibendam, propter ſuperlinearem ſcripturam, & (c) *raſuram loco ſuſpecto* factam, ubi videlicet *annotatio* temporis recenſetur. Fuit inſuper ex ipſius parte propoſitum, quod cum ab *Eccleſia ſancti Angeli* nomine monaſterii veſtri multo tempore fuerit certa penſio *Eccleſiæ Sabin.* ſoluta, manifeſtè liquebat, ad eandem *Eccleſiam*, à qua locatio fuerat facta, jure proprietario pertinere. *Et infra*: Ad hoc autem *procurator* reſpondebat prædictus, quod etſi quidam teſtes ſe vidiffe deponant *Eccleſiam ſancti Angeli* penſionem 1 v. ſol. *Sabin.* *Episcopo* perſolviſſe; nullum tamen ex hoc veſtro monaſterio poterat præjudicium generari, cum non appareat, penſionem ipſam ex parte monaſterii fuiſſe ſolutam: & quamquam etiam teſtes aſſerant, ſe vidiffe multoties prætaxatam penſionem exſolvi; non tamen oſtenditur tanto tempore præſtita, quod uſque ad præſcriptionem legitimam porrigatur. Item ſicut ad rei proprietatem locatio facta non (d) ſufficit, ita ſolutio, nec perceptio penſionis.

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

S II

ES

Et infra: His igitur & aliis intellectus, quæ coram Cardinalibus supradictis pars utraque proponere procuravit; quia nobis constitit, supradictam Ecclesiam Sancti Angeli constitutam esse in diocesi Sabin. de consilio f. n. Episcopale jus in omnibus spiritualibus eidem Episcopo adjudicavimus in eandem, illis dumtaxat exceptis, quæ per authentica scripta eis dignoscuntur esse subtracta. *Et infra:* Quia verò instrumentum prædictum, per quod Episcopus supradictam Ecclesiam prætendebat sibi quoad spiritualia vindicare, ad faciendam super hoc fidem invalidum cognovimus, utpote propter prædicta de jure suspectum: vos ab impetitione ipsius, quoad temporalia ejusdem Ecclesiæ, duximus sententialiter absolvendos, eidem super hoc silentium imponentes.

NOTÆ.

1. (a) **F** *Arsen.*] Ita etiam legitur in quarta collectione, *sub hoc titul. cap. 1. & in capite cum venerabilis, de except.* ubi de hoc monasterio nonnulla notavi; ibi enim proponitur alia similis controversia inter Episcopum Sabinensem, & monachos Farfenses; non tamen ideo textus ille pars est præsentis constitutionis, ut voluit Hostiensis in præsen-

ti; quia diversa est hypothesis illius Decretalis.

(b) *7. Sabin.*] Joanne videlicet, de quo egi in *dist. cap. cum venerabilis.*

(c) *Rasteram.*] Juxta textum in *cap. cum inter de fide instrum.*

(d) *Non sufficit.*] *L. ad probationem, Cod. locati, Cujacius in l. 20. Cod. eodem titul. possessio* tamen probatur per iteratam solutionem penultimis.

CAPUT VIII.

Idem (a) *Lucen. Episcopo, Abbati de (b) Melon. & Petro Joanni Archid. Astoric.*

CUm dilecti filii F. Aurien. Decanus, nuncius venerabilis fratris nostri Aurien. Episcopi; & Magister Robertus monachus Cellæ novæ, & Abbatissæ sui nuncius, ad Sedem Apostolicam accessissent, nos eis dilectum filium P. sanctæ Mariæ in Via Lata Diacon. Card. concessimus auditorem, coram quo fuit ex Episcopi parte propositum, quod cum idem Episcopus Abbatem sibi lege diocæsana subjectum vocasset ad Synodum, ipse non solum non accessit ad ipsum, immò etiam sancti Petri, & (c) sanctæ Columbæ Prioribus, & Archipresbytero Caucy in Aurien. dioc. constitutis prohibuit, ne ad ipsius Episcopi Synodum accedere attentarent, licet etiam vocarentur. Cumque dictus Episcopus, ut saltem humiliter Abbatem ad bonum obedientiam revocaret, & vinceret in bono malum, ipsi mandasset, ut eum ad statutum terminum in monasterio expectaret, licet Episcopus illuc, juxta quod promiserat, accessisset, Abbatem tamen non reperit, & portas monasterii clausas invenit, nec ad monachos aditus est concessus: propter quod Abbatem suspendit, & monasterium interdixit. Verum cum nec propter hoc Abbas ipse à suo contumaciæ proposito resisteret, nec latus in se, ac monasterium sententias observaret, in eum excommunicationis sententiam promulgavit, quam dictus Episcopi nuncius à nobis petiit confirmari. Cæterum nuncius partis adversæ petitionem ejus non esse admittendam proposuit: quia licet monasterium ipsum infra metas Aurien. dioc. sit constructum, liberum tamen semper extitit, & ab omni jurisdictione, ac jugo Aurien. Eccles. à tempore suæ foundationis exemptum. Præterea etsi Episcopus aliquam in eo (quod verum non erat) jurisdictionem haberet; quia tamen Abbas de omni gravamine prius ad Sedem Apostolicam appellarat, sententiam in eum, & monasterium postmodum (d) latam, nullam eidem nuncius obtinere asseruit firmitatem. Conquestus est etiam idem nuncius ex parte Capituli Cellæ novæ, quod dictus Episcopus Abbatem eorum ad eò circumvenit, quod contra immunitatem ipsius Ecclesiæ, ipsis nescientibus, ei obedientiam repromisit. Nos igitur super prædictis per memoratum Cardinalem instructi, quia causa ipsa in nostra non poterat præsentia terminari, utpote cum nuncius monasterii super procuracione, vel ratihabitione literas non haberet, eam vestro duximus examini committendam, disc. v. per Apostolica scripta mandantes, quatenus si vobis constitit, Abbatem ipsum ad Sedem Apostolicam super hoc ante-